

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ

PAŽYMA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSINIŲ PRIEMONIŲ RINKŲ ĮSTATYMO NR. X-1024 2, 3, 6, 8, 9, 13, 14, 15, 16, 29, 30, 31, 33, 35, 39, 49, 50, 51, 72, 73, 76, 93, 97, 99, 102, 107, 111, 112, 114 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 14-1, 14-2, 15-1, 15-2, 15-3, 15-4, 15-5, 15-6, 44-1, 107-1, 111-1 STRAIPSNIAIS IR V SKYRIAUS PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO, SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ IR SUSIJUSIO LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO (TAP NR. 21-1090(3); 21-1060(3); 21-1059(3); 21-1058(3); 21-1056(3); 21-1055(3); 21-1054(3); 21-1053(3); 21-1052(3); 21-1051(3); 21-1050(3); 21-1049(3); 21-1048(3); 21-1047(3); 21-1046(3)) (TAIS NR. 21-23990(4); 21-23982(4); 21-23989(4); 21-23987(4); 21-27555(4); 21-23979(4); 21-23986(4); 21-23991(4); 21-23988(4); 21-23980(4); 21-23993(4); 21-27556(4); 21-23984(4); 21-23981(4); 21-27553(4))

2021-11-03 Nr. NV-2734

Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas: siūloma perkelti Direktyvos 2019/2034 ir įgyvendinti Reglamento 2019/2033 bei Reglamento 2020/1503 nuostatas siekiant nustatyti riziką ribojančius ir riziką ribojančios priežiūros reikalavimus, kurie būtų tinkami ir proporcingi finansų maklerio įmonės veiklos pobūdžiui, dydžiui ir prisiimtai rizikai; atsisakyti nuostatų, kurios Europos Sąjungoje bus tiesioginio taikymo; nustatyti, kad Lietuvos bankas įgyvendina Reglamente 2020/1503 kompetentingai institucijai nustatytas teises ir pareigas, įtvirtinti poveikio priemones asmenims, pažeidžiantiems Reglamente 2020/1503 nustatytus reikalavimus ir kt.

Dabartinė situacija: šiuo metu riziką ribojantys ir riziką ribojančios priežiūros reikalavimai nėra proporcingi finansų maklerio įmonės veiklos pobūdžiui, dydžiui ir prisiimtai rizikai, nacionaliniuose teisės aktuose nustatyti reikalavimai, kurie Europos Sąjungoje bus tiesioginio taikymo, taip pat:

- Esami reikalavimai nepritaikyti įvairiems finansų maklerio įmonių rizikos profiliams;
- Finansų maklerio įmonės pradinio kapitalo dydis yra grindžiamas paslaugomis ir veikla, kurioms teikti ir kurią vykdyti finansų maklerio įmonė turi licenciją;
- Finansų maklerio įmonėms turėtų būti taikomi aiškūs principai, susiję su įmonių valdymo tvarka ir atlygio taisyklėmis, kurios būtų neutralios lyčių atžvilgiu ir atspindėtų kredito įstaigų ir finansų maklerio įmonių skirtumus;
- Finansų maklerio įmonės, atsižvelgiant į proporcingumą pagal jų rizikos profilį, vadovų nustatytą rizikos dydį, veiklos pobūdį, mastą ir sudėtingumą, turi taikyti patikimas rizikos valdymo politikas ir strategijas;
- Kita.

Taip pat, perkeliant Direktyvos 2019/2034 ir įgyvendinti Reglamento 2019/2033 bei Reglamento 2020/1503 nuostatas, reikalingi pakeitimai siekiant teisinio nuoseklumo, aiškumo bei techniniai pakeitimai.

Projekto esmė: perkelti Direktyvos 2019/2034 ir įgyvendinti Reglamento 2019/2033 bei Reglamento 2020/1503 nuostatas, siūlant:

- Nustatyti finansų maklerio įmonių pradinio kapitalo, kuris būtų grindžiamas paslaugomis ir veikla, kurioms teikti ir kurią vykdyti finansų maklerio įmonė turi licenciją, dydžius. Finansų maklerio įmonėms nustatomas 75–750 tūkst. eurų pradinio kapitalo dydis atitinkamai pagal teikiamas paslaugas arba vykdomą veiklą;
- Nustatyti, kad finansų maklerio įmonės atlygio politika, kintamojo atlygio apskaičiavimo modeliai būtų aiškiai dokumentuoti ir proporcingi finansų maklerio įmonės dydžiui, vidaus organizacinei struktūrai, veiklos mastui ir sudėtingumui. Siūloma nustatyti, kad finansų maklerio įmonė privalėtų įsteigti atlygio komitetą, kai vidutinė balansinio ir nebalansinio turto vertė viršytų 100 milijonų eurų. Atlygio komitetas tikrintų, kaip įgyvendinami atlygio reikalavimai darbuotojams, kurie atsakingi už

rizikos valdymą ir atitikties funkciją, vertintų atlygio politiką, praktiką, įmonės paskatas valdyti riziką, kapitalo ir likvidumo būklę;

- Nustatyti, kad finansų maklerio įmonė taikytų patikimas rizikos valdymo politikas ir strategijas, o rizikos, su kuriomis ji susiduria, būtų visiškai padengtos. Siūloma nustatyti, kad finansų maklerio įmonės privalo įsteigti rizikos komitetą, jei vidutinė balansinio ir nebalansinio turto vertė viršija 100 milijonų eurų. Šio komiteto nariai galėtų būti tik finansų maklerio įmonės stebėtojų tarybos nariai. Rizikos komitetas patartų vadovams dėl įmonės rizikos dydžio, rizikos valdymo strategijos;
- Nustatyti reikalavimą finansų maklerio įmonei nustatyti vidaus procedūras savo likvidumo reikalavimams stebėti ir valdyti. Siūloma nustatyti, kad finansų maklerio įmonės, išskyrus mažas ir tarpusavio sąsajų neturinčias įmones, taikydamos veiksmingą ir išsamią tvarką, strategijas ir procesus, nuolat vertintų ir užtikrintų, kad jų vidaus kapitalo ir likvidaus turto sumos, rūšys ir paskirstymas pakankamai padengtų jų priimtą riziką, kuri kyla pačioms įmonėms arba kitiems subjektams;
- Papildyti galiojantį įstatymą nuostatomis, kad priežiūros institucija (t. y. Lietuvos bankas) atlieka kompetentingai institucijai priskirtas funkcijas, nustatytas Reglamente 2020/1503. Be to priežiūros institucijai būtų suteikti įgaliojimai laikinai uždrausti šį Reglamentą pažeidusiam sutelktinio finansavimo paslaugų teikėjo vadovui ar už pažeidimą atsakingam asmeniui atlikti vadovaujamas funkcijas. Taip pat siūloma papildyti šiuo metu nustatytus poveikio priemonių taikymo pagrindus, numatant dar vieną pagrindą – Reglamento 2020/1503 pažeidimą;
- Reglamentu 2020/1503 įtvirtinamas europinis sutelktinio finansavimo pasaulio teikimo reguliavimas, todėl nacionalinio reguliavimo nuostatos tampa nebeaktualios. Todėl siūloma Sutelktinio finansavimo įstatymą pripažinti netekusiu galios nuo 2022 m. lapkričio 10 d., t. y. pasibaigus Reglamente 2020/1503 nustatytam pereinamajam laikotarpiui;
- Siūlomi pakeitimai siekiant teisinio nuoseklumo, aiškumo bei techniniai pakeitimai.

Siūlomi minėti ir kiti pakeitimai detaliam aprašyti projekto aiškinamajame rašte.

Derinimas: projektas patikslintas pagal Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės pastabas ir svarstytas 2021 m. spalio 28 d. Tarpinstituciniame pasitarime. Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė projektui turi techninio pobūdžio pastabų.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina. Projekto pateikimo Seimui mėnuo – lapkritis.

Dalykinio vertinimo išvada: siūloma projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio A dalyje.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +37070663807, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt